1923-рэ ильэсым гьэтхагээ къндэкы Голос адыга

№ 34 (22963)

2024-рэ илъэс БЭРЭСКЭЖЪЫЙ

МЭЗАЕМ и 28-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU
тихъытыу нэкlубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЗекІозещэу улэжьэнэу уфаемэ

Къэралыгъо хэбзэгъэуцугъэм къызэрэдилъытэрэмкlэ, бэдзэогъум и 1-м нэс зекlозещэу ыкlи зекlозещэ-зэдзэкlакloy тапэкlэ loф зышlэ зышlоигъохэм аттестациер акlyн фае.

ександра Ени

Мы лъэныкъомкіэ республикэм Іофшіэныр щэкіо. Зекіозещэ ыкіи зекіозещэ-зэдзэкіэкіо тхылъхэм ятын Адыгеимкіэ зипшъэрылъ комиссием мыгъэ апэрэ зэхэсыгъо иlагъ. Зичэзыу ушэтынхэр зыщызэхащэщт уахътэм Іофыгъо шъхьаlэу тегущы-lагъэх.

АР-м зекіонымкіэ ыкіи зыгьэпсэфыпіэ чіыпіэхэмкіэ и Комитет къызэритырэмкіэ, апэрэ ушэтынхэр яіэгъахэх. Блэкіыгъэ илъэсым ишэкіогъу мазэ ахэр рекіокіыгъэх. Ащ дэжьым, зекіозещэу лэжьэнхэ фитыныгъэ къязытырэ тхылъым изэгъэгьотынкіэ ушэтынхэр нэбгырэ

16-мэ акіугъ. Джы ахэр къэралыгъом изекІозещэхэм языкІ реестрэ хэтхагъэх. Ахэм яз Владлена Погосян. Ар илъэс 20-м кlахьэу экскурсоводэу мэлажьэ. ИІофшІэн къызэрэфэкІогьэ гьогур инструкторскэ еджапІэм къыщежьэ. Илъэсыбэрэ кіэлэціыкіухэм адэлэжьагь, зекІоным фигъэсагъэх, фыригъэджагъэх. Джы аужырэ илъэсипшІ фэдизым республикэм къихьэрэ хьакІэхэм тишъолъыр ичіыпіэ дахэхэр арегьэльэгьу, итарихъ, икультурэ къафеlуатэ. ЗекІозещэ сэнэхьатым ар тапэкІи фэлэжьэн имурад. Ащ къыхэкІзу мыщ фэдэ Іоф ышІзнымкlэ фитыныгы къезытырэ тхылъыр апэрэхэм ащыщэу зэригьэгьотыгь.

Владлена ПОГОСЯН — зекІозещ:

— Ары,ушэтынхэр ск ухи зек юзещэу сылэжьэн фитыныгьэ сэзгьэгьотырэ тхыльыр тыгьэгьазэм кьысатыжьыгь. Ащ бгьэхальхьи игьус. Ушэтынхэр кьинхэл, узщылэжьэрэ шьольырым икьэбар ош юзеутыгьэх. Апэрэм упчюхэм яджэуапхэр кьяотыжьых. Пстэумкю 30 мэхьу адыгэ культурэм, тарихьым ильэгьупхьэ чылюхэм, чыла-

цІэхэм, иІуашъхьэхэм, хъишъэу апылъхэм ахэр афэгъэхьыгъэх. ЗэкІэ упчІэхэм джэуап тэрэзхэр къястыжьыгъэх. ЯтІонэрэ едзыгъор практическэ шъхьаем, зыми тымыкІоу, тхьапэмэ тахэІабэзэ, чІыпІэу атетхагъэхэм экскурсие ащызэхэтщагъэм фэдэу къэтІотагъ. Сэ къушъхьэпэ чІыналъэр къыстефэгъагъ.

ЗекІозещэхэм альэныкъокІэ ІофшІэныр гъэлъэшыгъэныр уахътэм кынгыуцугы Іофыгыу. Аужырэ уахътэм зекІохэр къезыщэкІырэ «экскурсоводыцІэ» зиІэхэм япчысты зэхапшІзу хэхьуагы. КІоцІ зекІоным зызэриушьомбгырэм льэхъаным

мыщ фэдэ ІофшІэным федэ хэзылъагьорэр нахьыбэ хъугьэ. Ау ахэм ащыщхэр ІофшІэным фэхьазырхэп, зыщылэжьэхэрэ шъолъырым илъэпкъ тарихъ, икультурэ икъоу ашІэрэп, чІыналъэм щыгъуазэхэп, зекІо купым ищынэгъончъагъи мэхьанэ ратырэп. Ащ изэфэхьысыжьэу шъолъырым шъхьафэу, къэралыгъоми зэрэпсэоу итеплъэ аукъощы. Ар дэгъэзыжьыгъэным фэшІ 2022-рэ илъэсым аттестацие шІыкІэмкІэ ахэм яхэшыпыкІын хэбзэ лъапсэ иІэ хъугъэ.

(Икіэух я 2-рэ нэкіуб. ит).

2 Мэздем и 28-рэ, 2024-рэ ильэс **ССТ** «Адыгэ макь»

Чылэр къалэм фэдэнэу

Псауныгъэм икъэухъумэн, гъэсэныгъэм, культурэм ылъэныкъо, спортым яхэхъоныгъэ Адыгеим мэхьанэшхо щыратызэ къалэм щывакву дэлъым фэдэ чылагъохэми ащывквухьаным щыпылъых.

Мы зэпстэуми Адыгеим и Ліышъхьэу Къумпіыл Мурат ежь ышъхьэкіэ ынаіэ атет. Гущыіэм пае, Шэуджэн районым кіэлэціыкіу іыгъыпіитіу шъхьадж чіыпіи 120-мэ ателъытагъэу икіыгъэ илъэсым яшіын къыщаухыгъ. Бэмышізу ахэм япчъэхэр

къызэlуахыгъэх. Пщычэу ияплІэнэрэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІзу «Дэхэбыныр» унэжъэу зычІэтыгъэм къычІащыжьи, кІэм къащэжьыгъ. КІэлэцІыкІу ІыгъыпІакІзу «Звездочкэм» псэупІзу Заревэм Іоф щешІэ. Ащ тапэкІз ІыгъыпІз иІэгъахэп. Джыри зы

чіыпіи 120-мэ ателъытагъэу анахь ціыкіу дэдэхэри щаіыгъынхэу лъэпкъ проектэу «Демографием» къыдыхэлъытагъэу псэупізу Тихоновым щашіы, ащи кіэлэціыкіу іыгъыпіз джынэс дэтыгъэп.

«Мыщ фэдэу кІэлэцІыкІу Іыгъып Іэхэр жъугъэу Шэуджэн районым щашыхэу джыри къыхэкыгьэп, ар зишіуагьэр федеральнэ программэхэмрэ льэпкъ проектхэмрэ тазэрэхэлажьэрэр ары», къыщыхигъэщыгъ игущыіэ Адыгеим и Ліышъхьэ.

Социальнэ инфраструктурэм изэтегъэпсыхьанкіэ джыри зы лъэбэкъу Шэуджэн районым зэрэщашіыгъэр Къумпіыл Мурат къыхигъэщыгъ — зы илъэскіэ мы районым ипсэупіищмэ культурнэ-зыгъэпсэфын фэюфашіэхэр зыщызэшіуахышъущт чіыпіэхэр яіэ хъугъэ.

Хьатыгъужъыкъуае культурэм иунэу чІыпіэ 210-мэ ателъытагьэр щашіыгь ыкіи Къэбэхьаблэ дэтыр щагьэцэкіэжьыгь. Джащ фэдэу 2023-рэ ильэсым къутырэу Чернышовым дэсхэм Ліышъхьэм изэдэгущыіэгъу занкіз зыкъызщыфагьазэ нэуж мылъку тедзэ къагьоти, культурэм иунэ щагьэцэкіэжьыгь.

«Федеральнэ гупчэм и Іэпы Іэгъу ык Іи къэралыгъом и Президентэу Владимир Путиным къырихьыжьэгъэ Іофхэр зэрэпхырытщыхэрэм яш Іуагъэк Іэ аужырэ илъэсхэм Адыгеим культурэм иунэу итхэр жъугъэу пъэхъаным диштэу зэтедгъэпсыхьажьыгъэх.

Мэхьэнэ ин и мы юф-ш эным ш уагъэ къызэритырэм ык и ц ыфхэм къызэрашъхьапэрэм — ныбжь зэфэшъхьафхэм анэсыгъэхэр культурэм иунэхэм зэрапхых, районык и республикэ мэхьанэ зи в юфтхьабзэхэр ащызэхащэх», — къык и гъзтхъыгъ Къумпыл Мурат.

Дунэе форумым рахьылІэщт

Ныбжык Іэхэм я Дунэе форумэу «Шаг в будущее» зыфиюрэр шыныгым ык Іи технологиехэм афэгьэхыгы юфтхьэбээ анахь инхэм ащыщ.

Ар Москва гъэтхапэм и 25-м къыщегъэжьагъзу и 29-м нэс щыкlощт. Европэм, Азием, Америкэм, Африкэм, Океанием ащыщ нэбгырэ 1500-рэ фэдиз хэлэжьэщт.

Инженер, естественнэ ыкІи социальнэ-гуманитар шІэныгъэхэм афэгъэхьыгьэ зигьо Іофыгьохэм ащ щатегущыІэщтых. Москва дэт къэралыгьо техническэ университетэу Н. Э. Бауманым ыцІэ зыхьырэр ыкІи Урысые ныбжьыкІэ политехническэ обществэр форумым кІэщакІо фэхъугъэх. Дунэе мэхьанэ зиІэ научнэ гупчэ 14-мэ ыкІи апшъэрэ еджэпіэ 13-мэ Іофтхьабзэр ащызэхащэщт. НыбжьыкІэхэм анэмыкІэу, доктор ыкІи шІэныгъэхэмкІэ кандидат 300 фэдиз хэлэжьэщтых.

Адыгэ къэралыгъо университетым социальнэ технологиехэмкІэ ыкІи зекіонымкіэ икафедрэ ипрофессорзу, педагогическэ шіэныгъэхэмкіэ докторэу Мария Паатовар япащэу мы апшъэрэ еджапІэм истудентхэу Анна Меденцевар, Къулэ Нэфсэт ыкІи Гедыоджэ Джэнэт агъэхьазырыгъэ проектыр хэшыпыкІын едзыгьом пхырыкіыгь ыкіи Москва щыкІощт форумым къыщагъэлъэгъошт.

Зыныбжь хэкІотагъэхэм

алъэныкъокіэ зэрахьэрэ кибербзэджэшІагъэхэм япчъагъэ нахь макіэ шІыгъэныр ащ ипшъэрылъ шъхьаі. АКъУ-м щызэхащэрэ зэнэкъокъухэм мы проектым текіоныгъэ къыщыдихыгъ ыкіи грантэу сомэ мини 100 къыфагъэшъошагъ.

— Зыныбжь хэкІота-гьэхэм, анахьэу зизакъоу псэухэрэм, зэкІэми цыхьэ афашІы, финансхэм хэшІыкІ ин зэрэфырямыІэр къызыфагъэфедэзэ бзэджашІэхэм ахэр агъэделэх. Социальнэ фэю-фашІэхэр зыгъэцэкІэрэ цІыфхэм финансхэм афэгъэхыгъэу агъэфедэн алъэкІыщт шІыкІэхэр дгъэпсынхэ мурад тиІ, — къыІуагъ Мария Паатовам.

УФ-м и Генеральнэ прокуратурэ къызэритырэмкіэ, 2022 — 2023-рэ илъэсхэм тикъэралыгъо кибербзэджэшІэгъэ мин 271,1-рэ щызэрахьагъ, Урысыем щагьэунэфыгьэм ипроцент 26,5-рэ ар мэхъу. БзэджэшІэгъэ мин 40-р пенсионерхэм алъэныкъокІэ зэрахьагъ. Мы купым къыхиубытэхэрэм финансхэм хэшІыкІ фыряІэным мэхьанэшхо зэриІэр къыщеІо УФ-м и Президентэу Владимир Путиным иунашъо.

> Адыгэ къэралыгъо университетым ипресс-къулыкъу.

ЗекІозещэу улэжьэнэу уфаемэ

(ИкІэух). Владлена ПОГОСЯН зекІозещ:

— Шъыпкъэр пющтмэ, мыщ фэдэ зэхъокыныгъэхэм ягъо дэдагъ. Тэртэрэу ащ гу лъыттэщтыгъ ык lu тырыгущы lэщтыгъ. Фэмыхьазырыхэхэу, сыд фэдэрэ лъэныкъок lu, шlэныгъэк lu, гъогууанэм ищык lэгъэ псэуалъэхэмк lu,

зекІозещэ ІофшІэным темыгъэпсыхьагъэу, ау рылажьэу тапэ къифэрэр бэ. Ары, къахэкІы республикэм къихьэхэрэм тарихъи, культури, чІыпІацІи ямыщыкІагъэу, ашІогъэшІэгъони щымыІэу. Ау нахьыбэр шъыпкъагъэ зыхэлъ къэбарым лъэхъух, зекІозещэм фэгъэсагъэр цыхьэшІэгъун фае. ЕтІанэ, Іоф тшІэнэу фитыныгъэ тиІэмэ е тимыІэмэ нахьыбэрэ цІыфхэр къыкІзупчІэхэ хъугъэ. ОхътакІэм ежь ишапхъэхэр къегъзуцух: зэгорэм Іоф зэрыпшІэщтыгъэ шапхъэр джы хъунэу щытэп.

ЗекІозещэу Іоф ышІэнымкІэ тхыльым икъыдэхын кІэльэІу зышІоигьор къэралыгьо фэІо-фашІэхэм япортал, МФЦ-м яамалхэр къызфигъэфедэнхэыльэкІыщт. ИщыкІэгьэ тхьапэхэр ащ кІыгъунхэыкІи къэралыгьо пошлинэу сомэ 1300-рэ ытын фае. Бэдзэогъум и 1-м нэс аттестациер зымыкІурэм зекІозещэу Іоф ышІэн фитыщтэп.

АНЦОКЪО Ирин.

ІэпыІэгъу афэхъущтых

Урысые Федерацием и Президент ихэдзынхэм сэкъатныгъэ зиlэхэр ахэлэжьэнхэр къин къафэмыхъуным пэшІорыгьэшьэу зыфагьэхьазыры.

дехестыностионы мехА къыдалъытэхэзэ хэдзынелинь ехтториятия дех хэр агъэхьазырых, яфитыныгъэхэр къаухъумэх.

АР-м хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие илыкохэр сэкъатныгъэ зиІэхэм яобщественнэ организациехэм ахэтхэм гущыlэгъу афэхъугьэх, УФ-м и Президент ихэдзынхэм афэгъэхьыгъэ игъэкІотыгъэ къэбархэр къафаІотагъэх.

ЗэрагъэунэфыгъэмкІэ, сэкъатныгъэ зиІэ хэдзэкІо мин 30-м ехъу республикэм щэпсэу. Ахэр хэдзынхэм ахэлэжьэнхэм пае Іофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэр афызэхащэх. Ахэм ащыщ гъэтхапэм и 15-м къыщегъэжьагъэу и 17-м нэс кІощт «Социальное такси» зыфиlорэр.

УФ-м и Президент ихэдзынхэр чІыпІэ 268-мэ ащыкІощтых, ахэм ащыщэу тІур хэушъхьафыкІыгьэу сэкъатныгьэ зиІэхэм, анахьэу зынэ къыщыкІагъэхэм, апае агъэпсыщтых. Ащ нэмыкІэу хэушъхьафыкІыгьэу хэдзыпІэ

чыпиту, участкэ пэпчъ зымылъэгъухэрэм апае инэу тхыгъэ тхьапэхэр агъэхьазырыщтых.

КІ эухым республикэм апэрэу щызэхащэгъэ проектэу «ИнформУИК» зыфиІорэм фэгъэхьыгъэу къэзэрэугьоигьэхэм къафаІотагъ. Мэзаем и 17-м къыщегъэжьагъэу гъэтхапэм и 7-м нэс ар кІощт. Ащ къыдыхэлъытагъэу хэдзын комиссием хэтхэм унагъохэр къакІухьэх.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Шапхъэхэр зэраукъуагъэхэм къыкІэльыкІуагъ

Урысыем и Следственнэ комитет и Гъэlорышlaпlэу АР-м щыІэм Мыекъопэ районымкІэ иследственнэ отдел къызэритыгъэмкІэ, ІофшІэныр щынэгъончъэным ишапхьэхэр зэраукьуагьэхэм кьыхэкlэу цІыфым ипсауныгьэ зэрэзэщыкъуагьэм фэшІ уголовнэ Іоф къызэІуахыгь.

Следствием зэригъэунэфыгъэмкІэ, 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм ыкІэм Мыекъопэ районым ит къутырэу Веселэм пэмычыжьэу щыт гъэушкъоин-зэтеутын комплексым чІэт конвейерым

икІапсэ дэхьэгъэ сапэр ыкІи шІойхэр ащ Іоф щызышІэрэм къыдихыхэзэ, ыІэ дилъэшъуагъ. Ащ къыхэкіыкіэ ыіэ щыщ Іахь пахынэу хъугъэ. УплъэкІунхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкіэ, Іофшіэныр

къэухъумэгъэным ишапхъэхэр мыщ зэрэщамыгъэцакІэхэрэм а фыкъоныгъэр къыхэкІыгъ.

Мы уахътэм уголовнэ Іофым епхыгъэ зэхэфынхэр следствием лъегъэкlуатэх.

Хэгьэгум иухъумакІо сурэтшІыгъэхэмкІэ

Урысые Іофтхьабзэу «Нарисуй защитника Отечества» зыфиюрэм фондэу «Хэгьэгум иухьумакюхэр» хэлэжьагь. Ар Хэгьэгум иухьумакlo и Мафэ ихэгьэунэфыкіын къыдыхэльытэгьагь.

Зэнэкъокъум имурадыр ліыхъужъхэм яшіэжь гъэлъэпІэгъэныр ыкІи хэушъхьафыкІыгъэ дзэ операцием ихъугъэ-шІагъэхэр шъыпкъагъэ хэлъэу къи-ІотыкІыгъэнхэр, къызэтегъэнэгъэнхэр, патриотизмэр ыкІи гушхоныгъэр ахэлъэу, ветеранхэм шъхьэкlафэ афашlэу къыткіэхъухьэрэ ліэужхэр пІугъэнхэр ары.

Илъэсищым къыщегъэжьагъэу 17-м нэс зыныбжьхэу Урысыем щыпсэухэрэр Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх. Фондым ишъолъыр къутамэу Адыгеим щыІэм сурэтшІыгьэ 400-м ехъу къы-ІэкІэхьагь. Ахэм ащыщэу ІофшІэгъи 132-у зэнэкъокъум икомиссие къыхихыгъэхэр къэгъэлъэгъоным хагъэхьагъэх.

Фондым игукъэкІыкІэ къэгъэлъэгъонхэр искусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Тхьабысымэм ыцІэ зыхьырэм, искусствэхэмкІэ кІэлэцІыкІу еджапІэу N 1-м ыкІи кІэлэцІыкІу художественнэ еджапІэм къащызэІуахыгъэх. СурэтшІыгъэ пэпчъ ныбжьыкІэ цІыкІухэм ягуфэбагьэ ыкІи яегугъуныгъэ къахэщыгъ.

Зэнэкъокъум икІэух ушэтын къекІолІагъэх

Урысые инженернэ зэнэкъокъум хэлажьэ ашІоигьоу льэІу тхыль мини 10-м ехьу кьатыгьагь, студент ыкІи аспирант 400-м кІэух ушэтыныр акІущт.

Ахэм ащыщ Адыгэ къэралыгъо университетым шІэныгьэ хэхыгьэхэмкІэ ыкІи цифрэ технологиехэмкІэ и Институт иинженернэ-физическэ факультет истудентэу Кирилл Кузьминыр.

Ащ проектэу «Жьым къыхэкІырэ энергиер къызфагъэфедэзэ къушъхьэ чІыпІэхэм энергиер къэзытырэ системэм ипрограммнэ модуль ащыгъэпсыгъэныр» зыфиlорэр зэнэкъокъум къыщигъэлъэгъуагъ.

– Тыгъэм, жьым, псым къатырэ энергиер къызфэдгъэфедэзэ автономнэ энергетическэ системэм имодель фэдэ гъэпсыгъэныр ары пшъэрылъ шъхьа-Іэу щытыгьэр. Программнэ модулэу «SimInTech» зыфиюрэм ишуагъэкіэ энергиеу бгъэфедэн плъэкіыщтым ибагъэ уушэтын

шъущт, — къыютагъ Кирилл Кузьминым. Финалныкъом ихьагъэхэр экспертхэм аlукlэнхэ ыкій япроектхэм хэхъо

плъэкІыщт. Ар автономнэ

энергетическэ системэм

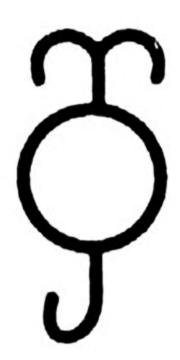
игъэцэкІэнкІэ бгъэфедэ-

ныгъэ ягъэшІыгъэнымкІэ упчІэжьэгъу ашІынхэ алъэкІыщт. Джащ фэдэу мыщ тренингхэр, мастер-классхэр, лекциехэр ыкІи семинархэр щырагъэкІокІыщтых, инженерием инепэрэ мафэ зыфэдэм, хамытшышетрарадыштым атегущыІэщтых.

Зэнэкъокъум икІэух едзыгьо очнэ шІыкІэм тетэу 2024-рэ илъэсым имэкъуогъу мазэ къалэу Москва щызэхащэщт, ащ финалым ихьащт нэбгыри 100-мэ яюфшагъэхэр осэшІхэу апшъэрэ технологие корпорациехэм ыкІи отраслэхэм япащэхэр зыхэтыщтхэм арагъэлъэгъущтых.

Мэзаем и 28-рэ, 2024-рэ ильэс **СЕТ** «Адыгэ макь»

Taymbaomapa

Къуаджэу Тэуйхьаблэ чылэжьый, итепльэ дахэ, зыдэщысыр чІыпІэ зэкІужь. Адыгэ чІыгужьым ыгузэгу ит. ЧыжьэкІэ тыдрэ льэныкьокІи къыщыпльэгьоу, Мартэ псыхьожьые иджабгьу нэпкь льагэ теубгьуагь.

чылэм ихэгъуашъхьэхэри, ичІыналъэхэри Тхьэм къызэригъэшІыгъагъэх. ИкІэй лъапэу къыблэмрэ къохьапІэмрэ адэжь гъэзагъэхэм Мартэ къяуцуалІэщтыгъ, етІанэ къохьапІэмкІэ Мэзыжъыем хэлъадэти, Темэн шъуамбгъом ыкІыбыкІэ хьалыгьонитю зигощыщтыгь. Нэчэрэзые пэмычыжьэу псыхъоу ПкІашъэ зы хьалыгъуанэр хэлъадэщтыгъ, адрэр нэм фэмыплъыщтыгъэхэу, гъунэ зимыІагъэхэ Мартэ мэз, Кукуаом имэз, Къургъо мэз, Мэз мафэ, Хьамтешъо мэз къапыщылъыгъэ Хьарзэхэ темэнышхоу гектар минитІурэ ныкъорэ зиинагъэм хэкІодэжьыщтыгъ. Чылэм лэжьэкІупІэхэр, мэкъупіэхэр, хъупіэ дэгъухэр ыкіи темэнхэр пэбпэгъагъэх

Краснодар псыІыгьыпІэр замышІым

ПсыІыгъыпІэр загъэпсым къуаджэм илъэныкъуабэ чІэбыгъ, итеплъи нэмыкІ шъыпкъэ хъугъэ.

Псыр къызытеощт чылэныкъор агъэкощыным июфыгъо къызаютым, унагъомэ янахьыбэр бгышъхьэм дэкlуаехи, къоджашъхьэмэ къапытвысхьагъэх, дэквыгъагъэхэр — унэгъо 22-рэ.

Тэуйхьаблэ зыдэщысыр археологиемкІэ чІыпІэ гъэшІэгьон. Апэрэ Іуашъхьэр чылэм итемыр хэгъуашъхьэ 1946-рэ илъэсым щатІыгъагъ, ащ къычІахыгъэ дышъэ Іэлъыныр Тбилиси имузей шъхьаІэ чІэлъ. Ащ нэужым, 1954 — 55-рэ илъэсхэм, Адыгеимрэ краимрэ яшІэныгъэлэжьхэм Сэрэежъ пытэпІэжъымрэ псэупіэжъ зытіурэ Тэуе щагъэунэфыгъагъэх. Краснодар псыІыгьыпІэм псыр зыраубытэм псыорхэм нэпкъхэр лъэшэу алъэсыхьагьэх ыкІи ыпэкІэ амышІэщтыгьэхэу ихэгъуашъхьэхэм археологие саугъэтыбэ къащычІэщыгъэх. Ахэм ащыщых: КІышкыр, Пхъэгъугъапэр, Къэпэнэшхор, Къэпэнэжъыер, Мартэбгышъхьэ, Сэрэежъ Іуашъхьэр, Нэутагьэ ипсынашъхь ыкІи нэмыкІхэр. Адыгеим, Урысыем, Францием яэкспедициехэм, 1981-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу, а ижъырэ саугъэтхэр ауплъэкІух. ШІэныгъэлэжьхэм къызэраушыхьатырэмкіэ, чылэр джы зытесымрэ иІэгъо-чІыгъохэмрэ, зэпымыоу илъэс 6000-м къыриубытэрэ уахътэм цІыф псэупІагъэх.

Чылэм ыцІэ къызтекІыгъэр

Чылэм ыціэ къызтекіыгъэр Тэупщыр ары. Тэу лъэкъуаціэм адрэ чылагъомэ афэдэу «хьаблэр» пагъэщагъ — Тэуй +хьабл. Тэупщыр къыздэкіыгъэм икъэбар зэфэшъхьафэу къаіуатэ. Язырэр 1996 илъэсым Хьашхъуанэкъо Хьамедэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» къыригъэхьэгъагъ. Ащ къызэрэщитхыгъэмкіэ, Тэупщым икъэбар Пчыхьаліыкъуае дэсыгъэ Джамырзэ (Къэрэукъо) Хьаджисмелэ къыіотэжьэу зэхихыгъагъ.

Хьашхъуанэкъо Хьамедэ Джэджэхьэблэ гурыт еджапіэм икіэлэегъаджэу ыкіи изавучэу илъэсыбэрэ іоф щишіагъ, Хэгъэгу зэошхоми, егъэджан іофшіэнми яветераныгъ. Ригъэджагъэхэм сэри сащыщ. Адыгэмэ ятхыдэ лъэшэу ыгъэгумэкіыщтыгъ, лъэпкъым ихъугъэ-шіагъэхэр ыугъоищтыгъэх, гъэзетхэм бэрэ къаригъахьэщтыгъэх.

Тэупщым икъэбарэу «Адыгэ макъэм» 1996-рэ илъэсым шышъхьэІум и 15-м Хьашхъуаныкъо Хьамедэ мары къыригъэхьэгъагъэр.

Хэта Тэупщыр?

«Хэта «Тэупщыр? Тыдэ къикІи бжъэдыгъу пчэгу ар къинагъа? Болэтэукъо пщым «пхъорэлъф уиl» аlуи зыфэгушІохэм къариІуагъ: «сцІэ иятІонэрэ кІэлъэныкъоу «Тэу-р» фэсэусы». Болэтэупщым къохэр, пхъухэр, бын иІэ зэхъум «Болэтэукъохэр» apalo хъугъагъэ. Тэури къэхъуи лІы зэхъум «Тэупщыр» aloy кіэмгуе пщы унэгъуитіу, ліэкъуитіу къитэджагъ. Янэш Болэтэукъом Тэум къыреlo: «Упщын угу хэлъмэ, Шъхьэгуащэ зэпырыкІи, Пщыщэ-Мэртэ шъолъыр жанэмэ уяуалІэфэ пщы исэпышъ, зэрэпшІоигъу». Тэупщым лІэкъуищ: Къуижъхэр, Шъынахъохэр, ШъэоцІыкІухэр кІыгъухэу Шъхьэгуащэ къызэпырэкІышъ, Пщыщэ къогъум (джы Беляевскэм ынэ-ІукІэ) щепсыхы. Къуаджэм Тэуй фаусы.

Нэужым зэкощым Пщыщэ исэмэгубгъу Іутіысхьагъ. Ащ илъэс 45-рэ Ленинэхьаблэ Іусыгъ. Ары хычіэ охъуфэкіэ а чэгапіэм «Тэуе чэгапіэр» зыкіырающтыгъэр. Ленинэхьаблэ зыіотіысхьэм а ціэр текіыгъэп. Ащ ыужи, Тэур кощыгъо горэм джы зыдэщысым, Мэртэбг зыщиухэу, тешъо зыщыхъужьэу, Мэртэ псыхъо Хьэрзэхэ темэны зыщикюдэжьрэм дэжь, ІутІысхьэгъагъ. Ар къогъоу щытыти, чылэм зиушъомбгъугъэп. Джы непэ Тэуйхьаблэ унэгъо 56-рэ ныІэп зэрэхъурэр, чылэ цІыкІуми, ныбжьышхо иІ. КъегъэтІысэкІыгъэ адрэ къуаджэхэм ялъытыгъэмэ, Тэуйхьаблэ анахьыжъ. Джары Тэупщым икъихьакІзу Хьаджисмел къыІуагъэр.

Сэ сыгу къэкlыжьрэп Шъэоцlыкlухэр зытекlыгъэхэр Хьаджисмел къызэрэриlожьыгъагъэр — пщыгъа, хьауми оркъыгъа? Къысэзыlожьыни згъотыгъэп. Мы къэбарым къегъэшъыпкъэжьыба Тэупщыр Болэтэукъом ипхъорэлъф зэраlорэр.

Непэ къызнэсыгъэми Тэуйхьаблэ зэунэкъощхэу Едыджыкъохэмрэ Пыикъохэмрэ Тэу унагъохэу дэсых».

Тэуйхьаблэ зыдэщысыщтыгъэ чІыпІэхэр

КъызэраІотэжьырэмкІэ, Тэупщым ичылэ кІэмгуе къызырещым Пщыщэ иджабгъукІэ тІысыгъагъ. Тилъэхъан а чІыпІэм пэмычыжьэу къутырэу Беляевскэр щыт. Апэ зыдэтІысыгъэхэр къабгыни, Пщыщэ къызэпырыкІыхи, чэчэнэе чІыналъэм къихьагъэх. Пщыщэ исэмэгу къыщыуцугъагъэх. ЧІыпІэ дахэу, чэгэпІэ дэхьэпІэ Іэрыфэгъоу, ІэхъогъухэмкІэ псышъопіэ шіэгъо псыіушъор тэуемэ чылэ хапІэ афэхъугъагъэп, ІукІыжьыгъагъэх. Нэужым илъэсыбэ тешІагъэу Джэджэхьаблэ дэкІыхи унэгьо 40 Пщыщэ Іушъо ІутІысхьэгъагъ ыкІи Ленинэхьабл фаусыгъагъ. ПсыІыгъыпІэр ашІыфэ, 1927рэ илъэсым щегъэжьагъэу 1973-м нэс

Тэуехэр чэгапІэм зыіокіыжьыхэм Пщыщэ исэмэгубгъу зыдаіыгъэу ехыхи, Пшызэ иджабгъукіэ Псэкъупсэ зыщыхэльэдэжьырэм нэмысыпэхэу, лъэгонэ тешъом итіысхьэгъагъэх. Гъатхэ къэс Пшызэ къакіао зэхъум, псыхъожъыеу Тіуапкіэ къызэпырыкіыхи, темэнхэмрэ мэзхэмрэ къызэпачыгъэх. Нэчэрэзые темэным икъыблэкіэ, ащ псыхъожъыеу Шэндыкъо зыщыхэлъадэрэм исэмэгу

Тэуйхьаблэ зыдэщысыр археологиемк эчып эгьэш эгьон. Апэрэ Іуашъхьэр чылэм итемыр хэгьуашъхьэ 1946-рэ илъэсым щат ыгьагь, ащ къыч ахыгьэ дышъэ Іэльыныр Тбилиси имузей шъхьа эч энь.

Tay Martompa

нэпкъ хэlэтыкlыгъэм тетlысхьэгъагъэх. Аргъоилъэ чlыпlэу чылэхэр зыпэчыжьэгъэ мэз кlырыр тэуехэм гупсэфыпlэ афэхъугъагъэп. Шэндыкъорэ Нэчэрэзыерэ темэн lyшъо къогъоу зыкъосыгъэхэм джыри Тэуекъожъкlэ еджэх.

Тэуехэр зыдэщысыщтыгьэхэм пэмычыжьэу, нэужым шэбэнэхьаблэхэр къушъхьэм къызехыжьхэм, Пшызэ Іушъо щепсыхыгьагьэх. Краснодар псыІыгьыпІэр ашІынэу зырагьажьэм, Шэбэнэхьаблэ ІуагьэкІи, Адыгэкъалэ агъэкощыгь. Тэуехэри шэбэнэхьаблэхэри зыдэщысыщтыгьэ а псычІэгь хъугъэ чІыпІэхэм джыри Тэупщым икІэй, Тэуемэ ягъэхъун араІо.

Тэупщым къуаджэр Шэндыкъо къызыlуещыжьым, Мартэ иджабгъу нэпкъльагэ тыригъэтlысхьагъ.

Пэсэрэ картхэм тызэрагьэгъуазэрэмкlэ, а чlыпlэм пэмычыжьэу Бэгьасэкъохьаблэ (Бэгьарсэкъохьаблэ) щысыщтыгь. Ар къеушыхьаты Тэуе ихэгъошъхьэчlыпlэ Бэгьасэкъомэ яхэкужъан джыри зэрэраlорэм.

Мартэбгышъхьэ Тэупщым зеубытым кlыгъугъэ лlакъохэу Къуижъхэр, Шъынахъохэр, Шъэоцlыкlухэр, Гъонэжьыкъохэр, Тыгъужъхэр, Гусэрыкъохэр ихапlэ къаухъурэихьэу къетlысэкlыгъагъэх. Непи зэрэтlысыгъагъэхэу а хапlэхэр щытых. Нэужым Тэуе къыдэхьэгъэ лlакъохэр итемыркlэ къыпытlысхьэхэзэ чылэр агъэпсыгъ.

Джырэ льэхъаным Тэуйхьаблэ дэсхэм альэкъуаціэхэр: Бэрзэдж, Блэнэгъапціэ, Гъонэжьыкъу, Гогъотыжь, Гусэрыкъу, Еутых, Жакіэмыкъу, Къуижъ, Къэрэтэбан, Мэлгощ, Пхъачыящ, Тыгъужъ, Тэу, Лъащэкъу, Уджыхъу, Хьэпай, Хьалил, Шъэоціыкіу, Янэкъу.

Тятэ, Тэу Ахьмэд Сэфэры ыкъом, къызэрэти южьыгъагъэмк 1э Тэухэр къызтек ыгъэ тятэжъхэр: Мышъэост, Джылахъстан, Ахъмэт, Биболэт, Быгъушъ, Едыдж, Сэфэр, Ахьмэд.

Едыдж ишъхьэгъусагъэр Мерэм, Гъобэкъуаекіэ Іэшъынэмэ япхъугъ. Ахэм ялъфыгъэхэр: Сэфэр, Хьарун, Сахьид, Щэбан, Рэмэзан, Мэджыд, Якъуб, Макі, Хъымсад, Синау. Едыдж янэ Тэхъутэмыкъуае дэс Едыджхэм япхъугъ. Ытыщ кіуагъэу, ащ шъаор къыщыфэхъугъэти, янэшхэм алъэкъоціэ Едыджыр ціэу къыфаусыгъагъ. Тятэжъэу Сэфэр ишъхьэгъусагъэр Тыгъангуащ. Ар Нэшъукъуае щыщ Шэуджэн Наныу ыпхъугъ.

Якъубэ тятэжъ ышымэ анахьыкlагъ, ары къэтлъэгъужьыгъэр. Ишъхьэгъусэу Сасэрэ ежьыррэ лъфыгъэхэр яlагъэхэп. Хэгъэгу зэошхом ащэгъагъэп, колхозым къыхагъэнэгъагъ чанэу зэрэлажьэщтыгъэм пае. Заом ыпэкlэ Москва къикlэу тын лъапlэ къыфагъэшъошэгъагъ.

Тятэжъэу Сэфэр ышхэр Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэх. Сахьидэ концлагерэу Славутэ дэкlодагъ. Щэбанэ уlэгъэ хьылъэ тещагъэу Шъачэ игоспиталь чlэлlыхьагъ ыкlи мы къалэм щагъэтlылъыжьыгъ. Рэмэзан шъэо закъо иlагъ, ау ар заом ыпэкlэ лlагъэ. Рэмэзан заом зыщыхэкlодагъэр ашlэрэп.

Еджакіи, тхакіи, хьисапри зышізу чылэм дэсыгъэмэ тятэжъзу Сэфэр ащыщыгъ. Тэуе колхозыр зыщызэхащэм ащ имылъку лъытэн ыіз къыралъ—хьэгъагъ. Лажьэ имыізу бзэгу ахьыгъ ыкіи дащыгъ, 1933-рэ илъэсым ар зыдэхъугъэр амышізу кіодыгъэ.

1939-рэ ильэсым Тэуе дэтыгьэ конторэм колхоз тхьаматэр зыщычаукыхьэм, лажьэ ямыгэу хьульфыгьэ тюк ичылэм дащыгьагь. Хьарунэ ахэм ахэфэгьагь ыки къыгъэзэжьыгъэп. Хьарунэ ыкъоу Рэщыдэ Хэгъэгу зэошхом ильэхъан Германием, Японием (Порт-Артур) ащызэуагъ ыки Щытхъум иорденэу ящэнэрэ шъуашэ зигр, Хэгъэгу зэошхом иорден, медальхэр хэлъхэу къэкюжьыгъагъ.

Мы тамыгъэр ык Iи Ахэджагокъомэ ятамыгъэрэ арап тхыгъэхэмрэ зэпэпл Iэмые мыжъом теш Iыхьагъэу Тэуе къэхалъэм тил Iэкъо хап Iэ хэлъ.

Сэфэр ыкъоу Хьисэ Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъ. Заор заухым урыс бзылъфыгъэу Анфисэ къыщи Москва къыдэнэжьыгъагъ. Щэlэфэ ащ дэсыгъ ыкlи щыдгъэтlылъыжьыгъ. Ыкъохэу Владимиррэ Николайрэ, ахэм атекlыгъэхэр Москва щэпсэух.

Къоджэшъхьэ хэпІэжъыр

Тэупщыр Мэртэбгышъхьэ зытетІысхьэм апэ ихэпІагъэм непэ Пыикъо текІыгъэ Тэу Шъэлихьэ ыкъоу Аминрэ ащ ыкъо нахьыжъэу Адамрэ зы унагъоу щэпсэух. Амин ыкъо нахьыкІэу Хъызыр иунагъо Мыекъуапэ пэблэгъэ Гавердовскэм дэс.

Щэбанэ ыкъоу Нурбыйрэ Аминрэ яхапіэхэр зэготых. Щэбанэ ыкъохэр Нурбыйрэ Зауррэ. Нурбый ыкъохэу Адамрэ Руслъанрэ Мыекъуапэ щэпсэух. Якъубэрэ Сахьидэрэ яхэпіагъэхэр нэкіыхэу хьаблэжъым къыхэнагъэх.

Едыдж ыкъохэр зызэхэкlыхэм Сэфэррэ Хьарунэрэ къоджакlэм дэтlысхьэгьагьэх. Ахэм унагъохэр къапытlысхьэхи чылэгум исыхэ хъугъэх. Краснодар псыlыгъыпlэр ашlынэу зырагъажьэм Сэфэр ыкъоу Ахьмэд иунагъо агъунэу къоджакlэм къыlуагъани, адрэ акlыбыкlэ къапыщысыгъэ унагъохэр бгышъхьэм дащаехи, хапlэхэр щаубытыгъэх.

Ахьмэдрэ Джармэкъомэ япхъоу Къэралхъанрэ ялъфыгъэхэр: Аслъан, Юныс, Сар, Саниет, Къутас, Дэхэос, Юсыф. Аслъан иунагъо Мыекъуапэ щэпсэу. Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей

шіэныгъэмкіэ иіофышіэ шъхьаі, археолог, Адыгеим культурэмкіэ иіофышіэ гъэшіуагъ, Урысыем ижурналистхэм я Союз хэт, Іофшіэным иветеран.

Ахьмэд ихэпіэжъ Юнысрэ Юсыфрэ къинагъэх. Юсыф ишъхьэгъусэр Хъут Сэфэр ыпхъоу Роз. Яшъаохэр: Хьамед, Мадин, Руслъан. Руслъан къыщагъ, шъэо ціыкіу къыфэхъугъ.

Хьарунэ ихэпІагъэм ишъхьэгъусэу Хъаджэт щэІэфэ исыгъ, дунаим зехыжьым ар ащэжьыгъ. Акъохэу Рэщыдрэ Аминрэ яунагъохэр Краснодар дэсыгъэх. ФатІимэт, Самэт, Дэрихъан кІэлэегъэджагъэх, Рае Краснодар щылэжьагъ. Ахэр щыІэжьхэп, Тхьэм джэнэт къарет. Рэщыдэ ыкъохэу Аслъанрэ Арамбыйрэ, Аминэ ыкъохэу Юрэрэ Руслъанрэ яунагъохэр Краснодар ыкІи Инэм ащэпсэух.

Тэу Едыджырэ Пыикъорэ ятэхэр зэшыгъэх. Пыикъо ыкъохэр — Хьаджмахьмудрэ Шъэлихьрэ. Хьаджмахьмудэ Хэгъэгу зэошхом хэкlодагъ.

Кавказ заом ыуж

Кавказ заор заухым къуаджэм унэгъо 51-рэ нэбгырэ 325-рэ хъухэу къыдэнэгъагъэх. Я XIX-рэ ліэшіэгъум икіэухым (1892-рэ илъ.) Тэу Быгъушъэм Тэухэу 17, бжъэдыгъу нэбгырэ 500 Тыркуем рищыжьыгъагъэхэу къаготэжьы. Ащ ишыхьатэу Тэумэ аціэ зыхьырэ къуаджэ Тыркуем ит.

ТЭУ Аслъан.

Сурэтхэр: Лъэпкъ музей.

Адыгэ къэралыгъо университетыр Урысыем иклассическэ университетхэм я Ассоциацие аштагъ, ащ фэдэ унашьо мэзаем и 20-м Московскэ къэралыгьо университетэу М. В. Ломоносовым ыцІэ зыхьырэм и Интеллектуальнэ гупчэ щыкогъэ зэlукlэм щашlыгъ.

ие хэхьагь

АКъУ-м иректорэу Мамый Даутэ Ассоциацием ипрезидиум хагъэхьагъ. Урысыем иклассическэ университетхэм я Ассоциацие мысатыушІ организациеу щыт, Урысыем иуниверситет 24-мэ яунашъокіэ зэхащэгъагъ. Урысыем классическэ гъэсэныгъэм хэхъоныгъэ щегъэшІыгьэныр ары ащ фэдэ зэдэлэжьэныгъэм ипшъэрылъыр. Ассоциациер зыщагъэпсыгъэ зэфэсыр 2001-рэ илъэсым имэкъуогъу мазэ и 25-м рагъэкІокІыгъ, ащ ассоциацием ипрезидентзу щагъэнэфагъ Московскэ къэралыгъо университетэу М.В. Ломоносовым ыцІэ зыхьырэм иректорэу, академикэу Виктор Садовничэр. Ассоциацием хэхьэрэ классическэ университетитІур апшъэрэх: МКъУ-у М. В. Ломоносовым ыцІэ зыхьырэр ыкІи СПбГУ-р, федеральнэ университети 10, Лъэпкъ ушэтэкІо институтэу 8, статусэу «кlэгъэкъон университет» зиlэу 10. АКъУ-р Ассоциацием я 50-у

Классическэ университетыцІэр АКъУ-м иІэ зыхъугъэр 1993-рэ илъэсыр ары, Адыгэ къэралыгъо кІэлэегъэджэ институтэу 1940-рэ илъэсым агъэпсыгъагъэр университет зэхъужьым илъэхъан. Непэ университетым факультет 12, институти 2, шІэныгьэ-гьэсэныгьэ кластеритфэу ащ хэтхэр хэхьэх. АКъУ-м гъэсэныгъэ программэ 80 егъэцакІэ, ахэм Урысыем ыкІи ІэкІыб хэгьэгу 42-мэ къарыкІыгьэ студент мини 10-м ехъу ащеджэ.

> Адыгэ къэралыгъо университетым ипресс-къулыкъу

Адыгэ Республикэм и Конституционнэ закон

Адыгэ Республикэм и Конституцие гъэтэрэзыжынхэр фэшlыгъэнхэм ехьылlагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2024-рэ илъэсым мэзаем и 20-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм Конституцие гъэтэрэзыжьынхэр фэшіыгъэнхэм ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Конституцие (Адыгэ Республикэм и Хэбзэгъэуцу ЗэІукІэ (Хасэм) — Парламентым и Ведомостьхэр, 1995, N 16; Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугьэ зэlугьэкlагьэхэр, 2000, N 9, 11, 12; 2001, N 5, 6, 7, 10, 11; 2002, N 2, 4, 5, 7; 2003, N 4, 5, 7, 11; 2004, N 7; 2005, N 4; 2006, N 12; 2007, N 5; 2009, N 4; 2010, N 5, 11; 2011, N 4, 6, 7; 2012, N 6; 2014, N 3; 2015, N 10; 2016, N 4, 10, 12; 2017, N 3; 2018, N 3, 5; 2019, N 7; 2020, N 11; 2021, N 6, 10; 2022 N 6) мыщ фэдэ гъэтэрэзыжьынхэр фэшІыгъэнхэу:

- 1) я 55-рэ статьям ия 3-рэ пункт хэт гущыlэу *(гощыгъэнхэр)» зыфиlорэр хэгъэкІыгъэнэу;
 - 2) я 70-рэ статьям:
- а) а 1-рэ пунктым иподпунктэу «д-м» хэт гущы Іэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо къулыкъухэм япащэхэм» зыфиlохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм япащэхэм» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;
- б) я 5-рэ пунктым мыщ фэдэ къэlуакlэ зиІэ подпунктыкІэу « 6^1 -р» хэгьэхьогьэнэу;

- «б¹) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэ, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэ - Адыгэ Республикэм иминистрэ ІэнатІэхэм аlухьащтхэмкІэ зэрадырагьэштагьэм фэгьэхьыгьэ унашьор зэхагьэ-
 - 3) я 78-рэ статьям:
- а) подпунктэу «в-м» хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо къулыкъухэм яlофшlэн» зыфиlохэрэм ачlыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм яІофшІэн» зыфиІохэрэр тхыгъэнхэу, гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо къулыкъухэм язэдэлэжьэныгъэ» зыфиюхэрэм ачыпіэкіэ гущыіэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм язэдэлэжьэныгъэ» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;
- б) пунктэу «г-м» хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо къулыкъухэм» зыфиlохэрэм ачlыпlэкlэ гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;
- в) подпунктэу «е-м» хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зы-

фиlохэрэм ауж гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм – Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиюхэрэр тхыгъэнхэу;

- г) подпунктэу «т-м» хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо къулыкъухэм япащэхэм» зыфиlохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм япащэхэм» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;
- 4) я 84-рэ статьяр мыщ тетэу тхыгъэ-
- «1. Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм ясистемэ къыхеубытэх Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет, Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ инэмыкІ къулыкъухэр.
- 2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм ясистемэ хэхьэх Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэр»;
 - 5) я 85-рэ статьям:
- а) а 1-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэ-
- «1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет Адыгэ Республикэм игъэцэкіэкіо хабзэ ренэу Іоф зышіэрэ иапшъэрэ къулыкъоу щыт.»;

- б) я 2-рэ пунктым хэт гущы эхэу «Адыгэ Республикэм инэмык! гъэцэк!эк!о къулыкъухэм» зыфиlохэрэм ачlыпlэкlэ гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ инэмыкІ къулыкъухэм» зыфиюхэрэр тхыгъэнхэу;
- в) я 3-рэ пунктым хэт гущы эхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм - Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиlохэрэр
- 6) я 90-рэ статьям иа 1-рэ пункт мыщ фэдэ гущыІэхэр хэгьэхъогьэнхэу: «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм - Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиюхэрэр.

Я 2-рэ статьяр. Мы Конституционнэ законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыублагъэу мы Конституционнэ законым кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 22-рэ, 2024-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхьокІыныгьэхэр афэшІыгьэнхэм ехьылІагь

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2024-рэ илъэсым мэзаем и 20-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьыліагь» зыфиюрэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1996рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м аштагъэу N 24-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет - Хасэм и Ведомостьхэр, 1996, N 8; Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугьэ зэхэугьоягьэхэр, 2001, N 5; 2002, N 5; 2003, N 1; 2005, N 3; 2010, N 7, 8, 12; 2012, N 4; 2013, N 11; 2014, N 10, 12; 2016, N 4, 12; 2017, N 12; 2018, N 3, 5,12; 2019, N 7; 2021, N 12; 2022, N 7) мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

- 1) пэублэр хэгъэкІыжьыгъэнэу;
- 2) а 1-рэ, я 2-рэ статьяхэр мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

«А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм игъэцэкіэкіо хабзэ икъулыкъухэр

- 1. Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм ясистемэ хэхьэх Республикэм иминистрэхэм я Кабинет, Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ инэмык къулыкъухэр (Адыгэ Республикэм иминистерствэхэр, икомитетхэр, игъэІорышІапІэхэр, иинспекциехэр ыкІи илыкохэм яюфшапіэхэр).
- 2. Адыгэ Республикэм и Конституцие диштэу Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм гъэпсыкІзу яІзщтыр егъэ-
- 3. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм пэщэныгъэ адызэрехьэ.
- 4. Адыгэ Республикэм ишэпхъэ ыкІи инэмык правовой актхэм къахэфэрэ терминхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо къулыкъу», «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъу» зыфи-Іохэрэм зэфэдэ мэхьанэхэр яІзу агъэ-

Я 2-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет

- 1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ иапшъэрэ къулыкъоу, ренэу Іоф зышІэу щыт.
- 2. Адыгэ Республикэм изакон диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет Урысые Федерацием и Конституцие, федеральнэ конституционнэ законхэр, федеральнэ законхэр ыкІи Урысые Федерацием инэмык шэпхъэ правовой актхэр, Адыгэ Республикэм и Конституцие, Адыгэ Республикэм изаконхэмрэ инэмык шэпхъэ правовой актхэмрэ Адыгэ Республикэм ащагъэцэкІэнхэм гъунэ лъефы, Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ инэмыкІ къулыкъухэм зэдиштэу яІофшІэн зэхащэным ынаІэ тырегъэты.
- 3. Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зэхещэ ыкІи ар зэрэзэхагьэкІыжьырэм ехьылІэгъэ унашъор ештэ.
- 4. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я касинет пэщэныгъэ дызэрехьэ ыкІи ащ иІофшІэн
 - 3) я 11-рэ статьям ия 5-рэ Іахь:
- а) иапэрэ гущыІэухыгьэ хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт» зыфиlохэрэр гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт» зыфиІохэрэмкІэ зэблэхъугъэнхэу;
- б) иятІонэрэ гущыІэухыгъэ хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкіэкіо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт» зыфиlохэрэр гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт» зыфиlохэрэмкlэ зэблэхъугъэн-
- 4) я 13-рэ статьям ия 3-рэ Іахь хэт гущыІэхэу «министрэхэм ягуадзэхэм ыкІи пащэхэм» зыфиюхэрэр гущыІэхэу «министрэхэм ягуадзэхэм ыкlи пащэхэм

ягуадзэхэм» зыфиlохэрэмкlэ зэблэхъу- нистрэхэр» зыфиlохэрэр хэгъэхъогъэнгъэнхэу:

- 5) я 17-рэ статьям:
- а) ышъхьэ хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм - Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиlохэрэр хэгъэхъогъэн-
- б) иа 1-рэ Іахь хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэр» зыфиlохэрэм ауж гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэр – Адыгэ Республикэм иминистрэхэр» зыфиlохэрэр хэгъэхъогъэн-
- в) ия 2-рэ Іахь хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм — Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиlохэрэр хэгъэхъогъэнхэу:
 - 6) я 18-рэ статьям:
- а) ышъхьэ хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм – Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиlохэрэр хэгьэхъогьэнхэу;
- б) иа 1-рэ Іахь хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущы Іэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм — Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиlохэрэр хэгъэхъогъэнхэу;
- в) ия 3-рэ Іахь хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэр» зыфиlохэрэм ауж гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэр – Адыгэ Республикэм ими-

- хэу; 7) я 19-рэ статьяр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «Я 19-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэр Адыгэ Республикэм игъэцэкіэкіо хабзэ икъулыкъухэм ащыІыгъыгъэнхэмкІэ шапхъэхэр

Федеральнэ хэбзэгьэуцугьэм шыгьэнэфэгъэ шапхъэхэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм — Адыгэ Республикэм иминистрэхэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм ыкІи нэмыкІхэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэр Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм ащызы-Іыгъхэм алъэІэсых.»;

- 8) я 20-рэ статьям ышъхьэ хэт гушыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущыlэхэу Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм — Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфи-Іохэрэр хэгьэхъогьэнхэу;
 - 9) я 21-рэ статьям:
- а) ышхьэ хэт гушыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм — Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиюхэрэр хэгъэхъогъэн-
- б) иа 1-рэ Іахь хэт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетэ и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиlохэрэм ауж гущы Іэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм – Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиlохэрэр хэгъэхъогъэнхэу;
- в) я 3-рэ Іахьыр мыщ тетэу къэты-

«3. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм — Адыгэ Республикэм иминистрэхэм цыхьэ зэрафимышыжыырэр ятІонэрэу зариІокІэ, цыхьэ зэрафимышІыжьырэр апэу къызиІогъэ мафэм щегъэжьагъэу мэзих нахьыбэ темышІэу Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ тхьамафэм къыкІоцІ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм — Адыгэ Республикэм иминистрэхэм яІэнатІэхэр аlихыжьынхэ фае.»;

10) я 22-рэ статьям ия 2-рэ Іахь ия 4 — 6-рэ пунктхэр мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:

- «4) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъохэм акlэтхэ;
- 5) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ыцlэкlэ зэзэгъыныгъэхэм акlэтхэ:
- 6) Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ диштэу нэмык полномочиехэри егъэцак lэх.»;
- 11) я 27-рэ статьяр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «Я 27-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо хабзэ икъулыкъухэмрэ мылъку къафэтlупщыгъэныр

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо хабзэ икъулыкъухэу ащ пэщэныгъэ зыдызэрихьэхэрэмрэ мылъкоу къафатlупщырэр къызыхэкlырэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ары.».

Я 2-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и

Ліышъхьэ ехьыліагъ» зыфиюрэм зэхьокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым бэдзэогъум и 6-м аштагъэу N 102-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ ехьыліагъ» зыфиюрэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 7; 2010, N 8; 2011, N 11; 2013, N 5, 7, 11, 12; 2014, N 10; 2015, N 3, 12; 2016, N 4, 12; 2018, N 3, 5, 12; 2019, N 5, 7; 2020, N 12; 2021, N 4, 6, 10; 2022, N 8) мыщ фэдэ зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:

- 1) пэублэр хэгьэкІыжьыгьэнэу;
- 2) я 3-рэ статьям ия 2-рэ Іахь:
- а) ия 8-рэ пункт хэт гущыіэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм» зыфиюхэрэм ауж гущыіэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм Адыгэ Республикэм

иминистрэхэм» зыфиlохэрэр хэгъэхъогъэнхэу;

- б) ия 23-рэ пункт гущыІэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхьаматэ игуадзэхэм Адыгэ Республикэм иминистрэхэм» зыфиІохэрэр хэгьэхьогьэнхэу;
- в) 32¹-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкlи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:
- «32¹) шІэжь, юбилей ыкІи нэмыкІ тамыгьэхэр, медальхэр ыгьэнэфэнхэу фитыныгьэ иІ;».

Я 3-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 22-рэ, 2024-рэ илъэс N 302

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Къэралыгьо фэlo-фашlэу «Цlыфхэм ядэжь кlохэзэ социальнэ фэlo-фашlэхэр зэрафагьэцэкlэщтхэр» зыфиlорэм тельытэгьэ социальнэ заказым мылькоу пэlухьагьэр игьэкьужьыгьэным пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет исубсидиехэр 2024-рэ ильэсым юридическэ лицэхэм зараратыщт шlыкlэм ехьылlагь

Урысые Федерацием и Правительствэ 2023-рэ илъэсым чъэпыогъум и 25-м ышІыгъэ унашъоу N 1782-р зытетэу «Урысые Федерацием ишъолъырхэм ябюджетхэм, чІыпІэ бюджетхэм ясубсидиехэр, грантхэр юридическэ лицэхэм, унэе предпринимательхэм, товархэр къыдэзыгъэкІырэ, ІофшІэнхэр, фэІо-фашІэхэр зыгъэцэкІэрэ физическэ лицэхэм зараратырэ, зигугъу къэтшІыгъэ субсидиехэмрэ грантхэмрэ зыіукіэщтхэр къызэрэхахырэ шіыкіэр зыщыгъэнэфэгъэ шэпхъэ правовой актхэмкІэ, муниципальнэ правовой актхэмкІэ шапхъэхэр ухэсыгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэр, 2020-рэ илъэсым бэдзэогъум и 13-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 189-р зытетэу «Къэралыгъо (муниципальнэ) фэlo-фашlэхэр социальнэ лъэныкъом щыгъэцэкІэгъэнхэмкІэ къэралыгъо (муниципальнэ) социальнэ заказым ехьылlагъ» зыфиlорэм ия 22-рэ

статья ия 2-рэ Іахь, Адыгэ Республикэм и Законэу 2023-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 12-м аштагъэу N 281-р зытетэу «2024-рэ илъэсымкІэ ыкІи 2025-рэ, 2026-рэ илъэсхэм ячэзыу пІалъэкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьылІагъ» зыфиІорэм адиштэу унашъо сэшІы:

- 1. Къэралыгъо фэlo-фашləу «ЦІыфхэм ядэжь кloхэзэ социальнэ фэlo-фашlэхэр зэрафагъэцэкlэщтхэр» зыфиlорэм телъытэгъэ социальнэ заказым мылъкоу пэlухьагъэр игъэкъужьыгъэным пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет исубсидиехэр 2024-рэ илъэсым юридическэ лицэхэм зараратыщт шlыкlэр мы унашъом игуадзэ диштэу ухэсыгъэнэу.
- 2. Къэбар-правовой отделым:
- мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ сайтэу

телекоммуникационнэ хъытыум щыриlэм ыкlи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкlэкlо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт аригъэхьанэу;

- къыхаутыным пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкlырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиlорэм alэкlигъэхьанэу.
- 3. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм гъунэ лъысфынэу спшъэ исэлъхьажьы.
- 4. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагьэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 9, 2024-рэ илъэс N 28

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Социальнэ льэныкьомкіэ кьэралыгьо фэlo-фашіэхэм язэшіохын епхыгьэ кьэралыгьо заказхэм ягьэцэкіэн пэlухьэрэ мылькур афэльэгьужьыгьэным пае юридическэ лицэхэм субсидиехэр 2024-рэ ильэсым зэраіэкіагьэхьащтхэм иlофыгьо заулэхэм яхыліагь

Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкіэ и Министерствэ иунашьоу N 28-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхагьэкіызэ юридическэ лицэхэм субсидиехэр зэраіэкіагьэхьащтхэ Шіыкіэм ехьыліагь» зыфиіоу 2024-рэ ильэсым щылэ мазэм и 9-м къыдэкіыгьэм кіуачіэ иіэ хъуным пае **унашьо сэшіы**:

- 1. Мы къыкІэльыкІохэрэр къыдэльытэгьэнхэу:
- 1.1. Субсидиехэр аlэкlэгъэхьэгъэнхэм пае зэзэгъыныгъэ зэрэзэдашlыщтымкlэ лъэlу тхылъым итыщтыр мы унашъом игуадзэу N 1-м зэрэдиштэрэр;
- 1.2. Субсидиехэр аlэкlэгъэхьэгъэнхэм пае Реестрэр мы унашъом игуадзэу N 2-м зэрэдиштэрэр;
- 1.3. Социальнэ фэlо-фашlэхэу зэшlуахыгъэхэмкlэ отчетыр мы унашъом игуадзэу N 3-м зэрэдиштэрэр; 1.4. Ахъщэу къалъытагъэмкlэ реестрэр гуадзэу
- N 4-м диштэу зэрэщытыр. 2. Къэбар-правовой отделым:
- Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlo хабзэ икъулыкъухэм яофициальнэ сайт мы унашъор къыригъэхьанэу;
- гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», мазэм зэ къыдэкІырэ тедзэгъоу «Адыгэ
- Республикэм ихэбзэгьэуцугьэ зэхэугьоягьэхэр» зыфиlохэрэм къыхаутыным пае аlэкlигьэхьанэу.
- Унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэм иуплъэкІун сэ сшъхьэкІэ зыфэсэгъазэ.
 Официальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыубла-

гъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 13, 2024-рэ илъэс N 35

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкіэ и Министерствэ иунашьохэм яположение зырызхэм зэхьокіыныгьэхэр афэшіыгьэнхэм ехьыліагь

Адыгэ Республикэм и Президент и Указэу N 125-р зытетэу «Пенсием кІонымкІэ фитыныгъэ иІэным пае ищыкІэгъэ стажым игъэунэфын иІофыгъо заулэхэм яхьылІагъ» зыфиІоу 2010-рэ илъэсым шэкІогъум и 25-м къыдэкІыгъэм ия 2-рэ пункт иа 1-рэ подпункт диштэу унашъо сэшІы:

1. Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъоу N 355-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкъухэм яІэшъхьэтетхэм яунашъохэу цІыфыр пенсием кІонымкІэ ифитыныгъэ зэлъытыгъэ стажым предприятиехэм, учреждениехэм, организа-

циехэм пэщэ ІэнатІэхэр защиІыгъыгъэ илъэсхэр фыхэлъытэгъэнхэм иІофыгъохэм атегъэпсыхьагъэхэмкІэ зэрэзэзэгъыхэрэ шІыкІэм ехьылІагъ» зыфиІоу 2010-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 10-м къыдэкІыгъэм игуадзэ унэшъуакІэм игуадзэу N 1-м диштэу шІыгъэнэу.

- 2. Мы унашъом игуадзэу N 2-м диштэу унашъохэм (ахэм ягуадзэхэм) кlyaчlэ ямыlэжьэу лъытэ-
- 3. Къэбар-правовой отделым:
- Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо хабзэ икъулыкъухэм яофициальнэ сайт мы унашъор къыригъэхьанэу;
- гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», мазэм зэ къыдэкІырэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиlохэрэм къыхаутыным пае alэкІигъэхьанэу.
- 4. Мы унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэм лъыплъэнэу министрэм игуадзэ фэгъэзэгъэнэу.
- 5. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыублагьэу мы унашъом кіуачіэ иіэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 14, 2024-рэ илъэс

Шахматхэр

КІэлэеджакІохэр хэлэжьагъэх

ШахматхэмкІэ зэнэкьокьухэр республикэ шахмат клубым щыкІуагьэх. 2013-рэ ильэсым кьэхьугьэ кІэлэеджакІохэм ыкІи ахэм анахыкІэхэм заушэтыгь, зэкІэми ухьазырыныгьэ дэгьу кьагьэльэгьуагь.

жьагъ. Илъэсибгъу зыныбжь Ро- лъэшыгъ, ащ текІоныгъэр къы-

Турнирым кІэлэ 27-рэ хэлэ- ман Киракосян зэкІэми анахь

дихыгъ. Мыекъопэ гимназиеу N 22-м чІэс кІэлэеджакІом очкоуи 7 ригъэкъугъ. ХагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдахыгъэх Краснодар краим щыщ Егор Шевченкэмрэ къутырэу Гавердовскэм щыпсэурэ Денис Зверьковымрэ. Ахэм очко пчъагъэу рагъэкъугъэр зэфэдиз, ау ежьхэм язэlукlэгъу Егор текlоныгъэр къыщыдихыгъ, ащ къыхэкlыкіэ ар ятіонэрэ хъугъэ.

Пшъашъэхэм ешІэгъуихэу яІэм ыуж зэфэхьысыжьхэр зашІым нэбгыритІумэ очко 5,5-рэ зырыз рагъэкъугъ. ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэр гъэунэфыгъэным фэшТ партие тедзэ (армагеддон) зэхащагъ. Ащ апэрэ чІыпІэр къыщыдихыгъ Василиса Назаровам. хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къафагъэшъошагъэх Арина Жуковамрэ Пхэнэе Данэрэ.

Баскетбол

Республикэм икъэлэ шъхьаІэ щызэхащагъ

«Локобаскет — Школьная лига» зыфиюрэ зэнэкьокьум ишьольыр едзытьо Мыекьуапэ щыкlyать. 2023 — 2024-рэ ильэсхэм кьадыхэльытэгьэ ешІэгьу-хэр гьэшІэгьоныщтхэу зэхэщакІохэм альытэ. Адыгеим имуниципалитети 5-мэ къарык ыгьэ командэхэр ары мызэгьэгум зэнэкьокъугьэхэр.

Республикэм икъэлэ шъхьаІэ испорт еджапІ у В.С. Максимовым ыцІэ зыхьырэм зыщызыгъэсэрэ

пшъашъэхэми ыкІи кІалэхэми зэнэкъокъум текІоныгъэр къащыдахыгъ. КІалэхэм язэІукІэгъухэр

гъэшІэгъонэу кІуагъэх. Финалым щызэјукјагъэх Мыекъуапэрэ Красногвардейскэ районым икъуаджэу

рэхэр нахь лъэшыгьэх, зэlукlэгъур 55:24-у аухыгъ.

Хьатикъуаерэ якомандэхэр. Апэ-

Пшъашъэхэр пштэмэ, финалым щызэдешІагьэх республикэм икъэлэ шъхьаІэрэ Мыекъопэ районымрэ якомандэхэр. Мыщи мыекъуапэхэр нахь щылъэшыгъэх, 33:25-у зэlукlэгъур къахьыгъ.

Турнирым иешІэкІо анахь дэгьоу зэхэщакІохэм къыхахыгьэхэр Мыекъуапэ къэзыгъэлъэгьогъэхэ Олег Шпакрэ Алина Мартышев-

Къатхэхэрэм яшюшрэ редакцием иеплъык размерэ зэтемыфэнхэ алъэк ыщт.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр БЗЭШІУ Асхьад.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

«Адыгэмакь»

АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмк Э и Комитет Адресыр: 385000 къ. Мыекъуапэ, ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197. Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79 Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сагырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожьых.

E-mail: adygvoice@ mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр: УФ-м хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ

номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр АО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4168 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 331

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьа Гэр МэщлІэкъо С. А.

Редактор шъхьа Іэм игуадзэр Тэу З. Дз.

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

Тхьаркъохъо А. Н.